

Tid Tisdagen den 19 november 2019 kl. 17.00 – 17.30
Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset
Justering Fredagen den 29 november 2019, §§ 1-8, 12-14, 17-19

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Tisdagen den 19 november 2019, §§ 9-11, 15-16, 20

Katarina Luhr

Jakob Sahlin

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Katarina Luhr (MP) ordföranden

Torbjörn Erbe (M)
Jonas Nilsson (M)
Christoffer Jönsson (L)
Gunnar Caperius (C)
Jakob Sahlin (S)
Urban Emson (SD)

Tjänstgörande ersättare:

Joel Tekle-Georgis (S)	för Emilia Bjuggren (S) vice ordföranden
Per Hagwall (M)	för Fritz Lennaárd (M)
Sten Edebäck (M)	för Alexandra Grimfors (M)
Sinikka Suutari (S)	för Felix Antman Debels (S)
Rikard Warlenius (V)	för Arvand Mirsafian (V)
Maja Boström (C)	för Alva Holm Katsoulis (V)

Ersättare:

Mattias Hallberg (M)
Kristina Östman (V) §§ 9-20
Mona Wallsén (-)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Anna Hadenius, Timmie Aspelin, Christer Edvardsson, Kristine Fornander, Monika Gerdhem, Mikael Nyberg, Maria Svanholm, Emily Tjäder, Malin Tappefur samt borgarrädssekreteraren Martin Solberg och personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-18

§ 1**Närvarorätt**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att medge närvarorätt vid dagens sammanträde till Luis Lopez och Christer Edvardsson.

§ 2**Val av justerare och tid för justering****Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utser Jakob Sahlin (S) att tillsammans med ordföranden Katarina Luhr (MP) justera dagens protokoll.

Justering sker fredagen den 29 november 2019.

§ 3**Anmälan av föregående protokoll**

Protokoll 8/2019 från miljö- och hälsoskyddsnämndens sammanträde den 22 oktober 2019 anmäls.

§ 4**Anmälan av inkomna skrivelser till miljö- och hälsoskyddsnämnden**

Inkomna skrivelser m.m. till miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt förteckningar från den 6 november och 19 november 2019 anmäls.

§ 5**Anmälan av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen****Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen från och med den 28 september 2019 till och med den 25 oktober 2019.

Handlingar i ärendet

Lista över delegationsbeslut ur ECOS för delegationsperioden 2019-09-28 – 2019-10-25.

§ 6**Anmälan av protokoll från rådet för
funktionshinderfrågor**

Protokoll nr 6/2019 från sammanträde med fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor från den 16 september 2019.

§ 7**Sammanträdestider för miljö- och hälsoskyddsnämnden
2020**

Dnr 2019-16532

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden fastställer datum för sammanträden 2020 enligt följande:
 - 18 februari (verksamhetsberättelse)
 - 24 mars
 - 21 april (flerårsbudgeten)
 - 26 maj (tertiärrapport 1)
 - 16 juni

 - 25 augusti
 - 22 september (tertiärrapport 2)
 - 20 oktober
 - 17 november
 - 15 december (verksamhetsplan)
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden fastställer datum för möte med miljö- och hälsoskyddsnämndens och fastighetsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor till den 17 november 2020 i anslutning till nämndens ordinarie sammanträde.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 16 oktober 2019.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 8**Nedskrivning av kundfordringar från år 2018**

Dnr 2019-16337

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar om nedskrivning av kundfordringar, specificerade i bilaga 1 till tjänsteutlåtandet, från år 2018.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 5 november 2019.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 9**Stockholms stads program för inköp 2020-2023
Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/799**

Dnr 2019-14379

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 5 november 2019.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L), Gunnar Caperius m.fl. (C) och Urban E (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Jakob Sahlin m.fl. (S) föreslår att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Förslaget till uppdatering av stadens program för upphandling och inköp gör det ytterligare tydligt att den nuvarande majoriteten saknar ambitioner för stadens upphandlingsverksamhet, Avsaknaden av målen i Agenda 2030, som bör vara en utgångspunkt i all verksamhet som staden bedriver, inklusive i stadens program för inköp, är anmärkningsvärt då staden i andra sammanhang säger sig vilja vara ledande i implementeringen av Agenda 2030. Styrdokument såsom detta måste vara relaterade till agendan och inköpare måste få utbildning i hur upphandlingar kan bidra till att nå målen i agendan. De tre uppsatta målen som majoriteten valt att fokusera programmet på är i huvudsak av ekonomisk natur. Att arbeta med Agenda 2030 i inköpsarbetet innebär bland annat att i upphandlingsarbetet utgå från social och ekologisk hållbarhet och ha insikt om hur stadens agerande påverkar världen utanför staden. Det ger vidare en god grund för jämställdhetsarbete i upphandlingen.

Att som en stor aktör på upphandlingsområdet inte vilja påverka och skapa ett mervärde för pengarna är förvånande. Genom att ställa krav på leverantörer och på de varor och tjänster som upphandlas kan upphandling bidra inte enbart till en ekonomisk och kvalitativ hållbarhet, utan även till ett socialt och demokratiskt ansvarstagande i Stockholm samtidigt som välfärden utvecklas och medborgarnas behov tillgodoses. Vi vet av erfarenhet att sociala krav i upphandling bidrar till att kompetensförsörjningen underlättas i välfärdssektorn och en inkluderande arbetsmarknad där medborgarna ges bättre förutsättningar för delaktighet i samhället genom att komma ut i arbete och praktik. Därför är det oroande att se att majoriteten nu går från att ställa krav på leverantörerna i syfte att minska arbetslösheten för grupper utanför arbetsmarknaden och öppna upp för anställning och praktik, till att istället uppmana nämnder och bolag till att endast sträva efter att nå samma mål.

Sedan det nu gällande programmet för upphandling och inköp antogs i kommunfullmäktige har lagstiftaren ansett det nödvändigt att, när det är behövt, ställa villkor om lön, semester och arbetstid. Det var något den dåvarande borgerliga oppositionen debatterade emot när det fördes in i nuvarande program med argumentet att det hämmade småföretagandet. Vi anser att stadens leverantörer inte ska kunna skaffa sig konkurrensfördelar genom bristande arbetsvillkor för sina anställda. Den idén leder bara till osund konkurrens som slår ut de schysta företagen. Därför är det oroande att den politiska majoriteten nu stryker alla skrivningar om kollektivavtalsliknande villkor. Vi ser stora risker i att inte fortsatt belysa de arbetsrättsliga villkoren i stadens upphandlingsprogram, trots nu gällande lagstiftning.

Bedömningen av om det föreligger ett behov av att ställa arbetsrättsliga villkor måste göras i den enskilda upphandlingen. För de fall det är behövt ska den upphandlande enheten även som särskilda kontraktsvillkor ange villkor i enlighet med ILO:s åtta kärnkonventioner. Det ställer stora krav på de enheterna att göra dessa bedömningar då de inte kan förväntas ha kunskap om de arbetsvillkor som gäller för hela arbetsmarknaden. Vilka faktorer som ska påverka bedömningen av när det är behövt att ställa särskilda arbetsrättsliga kontraktsvillkor kommer att variera med tiden vilket kräver en stor arbetsinsats av den upphandlande enheten. Denna behövighetsbedömning kräver en god insikt i olika branscher och därför gav vi servicenämnden ett övergripande ansvar för att tillhandahålla konsultativt stöd vid användning av arbetsrättsliga villkor i upphandlingar. Detta togs dock bort av den nuvarande majoriteten.

Sammantaget när kravet tas bort ur programmet och inget stöd ges riskerar nämnder och styrelser att helt upphöra att ställa kravet eftersom lagstiftningen är förenad med ett krav på behovlighetsprövning och därmed en möjlighet att se dessa krav som icke behövlige. Omvänt om staden ville upprätthålla krav på goda arbetsvillkor hade det varit naturligt att låta det finnas kvar i programmet tillsammans med vägledning om hur detta ska tillämpas i staden. Det är också värt att notera att lagstiftningen inte är lika långtgående som den tillämpning som staden valt att hävda exempelvis i fråga om förfrågningsunderlaget i LOV-upphandlingen av hemtjänst. Där ställdes också krav på en pension i nivå med avtal vilket garanterar att de som jobbar med våra äldre själva får en värdig ålderdom.

Vidare anser vi att programmet bör gå längre i meddelarfriheten än vad lagen kräver för att stärka förtroendet för stadens upphandlingsarbete. Även anställda, underkonsulter och underleverantörer bör kunna påtala oegentligheter. Även detta är något som enligt gällande lagstiftning ska behövlighetsbedömas i relation till proportionalitetsprincipen, de anställdas lojalitetsplikt och skyddet för företagshemligheter, men då privata aktörer i allt större utsträckning sköter verksamheter som historiskt sett har varit kommunala angelägenheter är det nödvändigt att utsträcka meddelarfriheten.

I programmet hänvisas till stadens miljöprogram och handlingsplaner som styrande och vägledande i upphandlings- och inköpsarbetet, samt att miljö- och klimataspekter framgår av bilagor. Upphandling av livsmedel pekas dock särskilt ut i programmet, vilket tenderar att göra programmet inkonsekvent och otydligt. En komplettering med tydligare miljö- och klimatkrav bör ske. Till exempel har transporter, kemikalier, energianvändning, hantering av byggavfall och schaktmassor en stor påverkan och bör stå med i programmet. Ett generellt krav på nollutsläpp eller klimatneutralitet måste vara självklart i alla upphandlingar.

- 3) Rikard Warlenius (V) föreslår att delvis bifalla förvaltningens förslag, samt att därutöver anföra följande:

Vänsterpartiets uppfattning är att offentlig upphandling och inköp ska användas för att driva samhällsutvecklingen i en ekologiskt, socialt, demokratiskt och ekonomiskt hållbar riktning. I grunden behöver staden i större utsträckning bedriva samhällsviktiga tjänster i egen och i ideell regi, för att värna välfärden för stockholmarna och stoppa skatteslöseriet som ger vinstsyftande bolag rätten att tjäna grova pengar på skolor, gruppboenden och äldreboenden. Fortfarande är kommunal regi den enda garanten för att tillgodose allmänhetens insyn, rätten till kollektivavtal och direkt rådgivning för staden att ingripa när verksamheter inte fungerar.

Det program som vi var med om att ta fram under den förra mandatperioden, som redan revideras av den nya majoriteten, gav staden större möjligheter att ställa krav på exempelvis utbildningsnivå, bemanning och yrkesmässig förmåga att leverera det som staden beställer. Klausulen för meddelarfrihet breddades och stadens leverantörer skulle inte få konkurrensfördelar genom bristande anställningsvillkor. Krav skulle ställas på särskilda kontraktsvillkor i nivå med svenska kollektivavtal så långt det var ändamålsenligt och

möjligt enligt lag, när leverantörerna inte var kollektivavtalsanslutna. För första gången i stadens historia ställdes krav på tjänstepension i upphandlingen av hemtjänsten. Programmet hade också ett uttalat syfte att bidra till miljöprogrammets ambitioner. Införandet av sociala krav och miljökrav bidrog tydligt till målet om ett Stockholm för alla.

Avsaknaden av viktiga sociala och miljörelaterade krav i det program som dåvarande alliansen införde bidrog till sämre kvalitet och underbudskonkurrens. Givetvis välkomnar vi därför att man behåller en hel del i nuvarande program och vill skärpa vissa skrivningar om miljö, klimat, djurskydd och etisk handel. Frågan är vad det betyder i praktiken. Exempelvis anser vi i likhet med exploateringskontorets att korruption i alla situationer ska motverkas och att skrivningarna om korruption både är för vaga och för svaga. Vi instämmer i kontorets förslag om en visselblåsarfunktion för anställda, underkonsulter och underentreprenörer hos stadens leverantörer då dessa inte omfattas av lagen om meddelarskydd.

Vi ifrågasätter starkt varför vartenda ord om krav i nivå med svenska kollektivavtal tas bort ur programmet, där vi istället ser behov av högre ambitioner. Möjligheten att exempelvis arbeta för att kunna kräva försäkringar för de anställda verkar inte vara något som majoriteten vill prioritera. Vi saknar också ambitioner att utvärdera den bristande kontinuiteten som LOU-upphandlingar inom välfärden innebär eller att ens vilja skydda LSS-verksamheter från sådana upphandlingar. Tidigare text om strävan mot uppföljnings- och rapporteringsrutiner som gör det möjligt med en neutral jämförelse för utförare i valfrihetssystemen har strukits liksom att särskild hänsyn ska tas till ILO:S grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter. Sammantaget är tyvärr det reviderade programmet en politisk anpassning högerut.

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag som stöds av ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L), Gunnar Caperius m.fl. (C) och Urban Emson (SD).

Reservation

Jakob Sahlin m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Rikard Warlenius (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L) och Gunnar Caperius m.fl. (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande

Programmet anger bland annat hur stadens inköpsarbete ska bidra till en hållbar stad. Det är bra att programmet föreslår att betoning läggs på frågor gällande miljö och klimat inom inköpsarbetet, inklusive djurskydd och etisk handel.

Programmet nämner särskilt krav motsvarande svensk nivå på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i livsmedelsproduktion. Vi önskar tillägga att kraven om djurskydd även ska gälla importerade produkter som faller utanför livsmedelsproduktionen, t.ex. påskfjädrar.

§ 10**Överklagat beslut om att vidta åtgärder mot för höga radongashalter samt att utföra och redovisa kontrollmätningar av radon****Yttrande till förvaltningsrätten i Stockholm i mål 21117-19**

Dnr 2015-003513

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar att förvaltningsrätten
A. I första hand avslår överklagandet och fastställer nämndens beslut i sin helhet, och
B. I andra hand avslår överklagandet och fastställer nämndens beslut i de delar som avser mätning av radongaser i de bostäder som angränsar till bostäder som har eller som tidigare har haft förhöjda halter och som inte är kontrollmätta sedan tidigare (punkt 2 första, andra och fjärde meningen samt punkterna 3-4 i det överklagade beslutet).
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande i målet.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar åt förvaltningschefen att företräda nämnden i ärendet.

- 4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 25 oktober 2019.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 11**Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet****Remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 2019-16012

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden avstyrker förslaget om s.k. frival för kommunalt avfall, som har producerats i eller i samband med en yrkesmässig verksamhet, i dess nuvarande form.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker övriga förslag i den remitterade promemorian ”Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet” och Naturvårdsverkets skrivelse ”Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall” med de synpunkter som framgår av miljöförvaltningens tjänsteutlåtande.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 7 november 2019.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 12

Matsvinn i butik- utredning av möjligheter till regelförenklingar

Dnr 2019-17086

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapporten ”Matsvinn i Butik – utredning av möjligheter till regelförenkling”, enligt bilaga till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 22 oktober 2019.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Jakob Sahlin m.fl. (S) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Förvaltningen har svarat på utredningen av möjligheter till regelförenklingar gällande matsvinn i butik och konstaterar att sådana är begränsade då riktlinjer och regler ofta bygger på EU-lagstiftning. Vi hade hoppats att fler åtgärder för att förenkla för butiksverksamheter att minska sitt matsvinn hade identifierats av utredningen och utgår ifrån att det arbetet fortsätter inom de ramar som lagstiftningen medger. Även om butiker står för en mindre del av det totala matsvinnet så är

det som förvaltningen påpekar viktigt att beakta hela livsmedelkedjan. Lyckas butikerna minska sitt matsvinn har det potential att förändra hushållens beteende som idag står för den största delen av matsvinnet.

Regelförenklingar kan vara ett steg på vägen men är inte den avgörande frågan för att radikalt minska matsvinnet bland butiker i Stockholm. Finns viljan och den politiska vägledningen har flera metoder potential att lyckas. Tidigare studier från Naturvårdsverket visar att datoriserade och noggrannare beställningar, översyn av antalet reklamationer, sälja nedfrusna produkter på andrahandsmarknader och öka volymen som skänks till välgörenhet är exempel på åtgärder som staden kan arbeta med.

Vi socialdemokrater anser att arbetet med att minska stadens matsvinn behöver intensifieras. Det finns flera åtgärder som butiker, skolkök och hushåll i Stockholm kan arbeta med och som inte kan vänta. Det är därför viktigt att staden säkrar resurser för att testa olika metoder i samverkan med centrala aktörer för att minska matsvinnet i själva verksamheten och påverka hushållens beteende genom tips och vägledning. Staden bör också – om det inte redan är gjort – överväga att delta i samarbetsprojektet SaMMA och ta inspiration av det framgångsrika arbetet i Göteborg kring matsvinnet i de kommunala köken.

Urban Emson (SD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till förslaget och stödjer regelförenkling för att minska matsvinn som utredningen föreslår.

Som utredningen nämner har Sverige sedan flera år gjort betydande framsteg på området i samarbete mellan politiker, livsmedelsdistributörer och välgörenhetsorganisationer. Detta arbete är viktigt inte bara regionalt utan också på nationell nivå och inom EU. Här bör samtliga nivåer inom samtliga aktörer samverka genom hela kedjan så som utredningen omtalar.

Sverigedemokraterna ser i detta område störst utmaningar på EU nivå med tanke på befintliga regler och politik runt jordbruksstöd, hantering av överproduktion och artificiell prissättning.

Sverigedemokraterna ser även potentiella fördelar med att utredningens slutresultat indirekt kan leda till minskad

användning av fossila bränslen inom produktion och transport.

Sverigedemokraterna bifaller därför utredningen.

§ 13

CNCA Mobility Hub Project

Dnr 2019-17092

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner att miljöförvaltningen deltar i projektet CNCA Mobility Hub Project.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar åt förvaltningen att utforma den detaljerade arbetsplanen för Stockholm, baserat på den godkända ansökan och i samråd med CNCA och Minneapolis.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar åt förvaltningschefen att underteckna kontraktet med bidragsgivaren McKnight samt eventuellt samarbetsavtal med CNCA och Minneapolis.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 4 november 2019.

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L), Gunnar Caperius m.fl. (C), Jakob Sahlin m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Urban Emson (SD) föreslår att bifalla förvaltningens förslag till beslut med tillägget och förtydligandet att samtliga kostnader förknippade med deltagande i projektet måste täckas av den erhållna finansiering, samt att därutöver anföras:

I tjänsteutlåtandet anspelas på att finansieringen täcks av den erhållna finansieringen och man beskriver hur finansieringen skall delas upp av inblandade instanser. Sverigedemokraterna vill dock lyfta fram, förtydliga och villkora deltagandet i projektet på att ingen risk finns att

några kostnader senare drabbar förvaltningens budget i övrigt.

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag som stöds av ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L), Gunnar Caperius m.fl. (C), Jakob Sahlin m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V).

Reservation

Urban Emson (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 14

Deltagande i EU-projektet BuyUFC

Dnr 2019-16444

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner att miljöförvaltningen deltar i projektet BuyUFC.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar åt förvaltningschefen att underteckna kontraktet med EU-kommissionen samt eventuellt konsortialavtal med de övriga deltagare i projektet.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 4 november 2019.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Urban Emson (SD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Sverigedemokraterna är positivt inställda till alla initiativ som innebär smartare logistik med färre antal transporter och mindre utsläpp som konsekvens. Dock ställer vi frågan om det skall vara nödvändigt med ett EU initiativ för att driva en sådan fråga.

Under förutsättning att förvaltningens ansökan beviljas så som beskrivits - dvs att fullständig kostnadstäckning erhålls - ser Sverigedemokraterna inget hinder till att godkänna projektdeltagandet.

§ 15

Motion om eleffektbristen i Stockholm av Emilia Bjuggren (S)

Remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2019-9971

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 5 november 2019.

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L), Gunnar Caperius m.fl. (C) och Urban Emson (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Jakob Sahlin m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V) föreslår att tillstyrka motionen, samt att därutöver anföra följande:

För cirka 1½ år sedan, den 11 juni 2018, skrev Svenska kraftnät till Stockholms stad att ”ytterligare uttag av el från det överliggande stamnätet redan idag inte är möjligt”.

Kapacitetsbristen innebär att staden tvingas tacka nej till företagsetableringar, att beslutade viktiga projekt såsom tunnelbaneutbyggnad och bostadsbyggande riskerar att stoppas samt att klimatomställning av de sektorer som kräver elektrifiering hindras. Detta är mycket allvarligt.

Det är därför glädjande att regeringen sedan motionen skrevs har samlat aktörerna och att de kommit fram till en överenskommelse. Det var precis det här som behövdes, och som vi därför drivit att staden ska ta initiativ till. Situationen är dock långt ifrån avklarad och miljöförvaltningens svar innehåller en del tveksamheter som vi vill uppmärksamma.

Förvaltningen skriver bland annat att vid extrema situationer kan Stockholm Exergi starta reservanläggningar så den totala elleveransen från bolaget blir cirka 550 MW. Detta stämmer inte. Även om anläggningarna skulle köras maximalt och gå optimalt så finns fortfarande faktorer som minskar elleveransen. Några sådana exempel är att anläggningen som eldas med bioolja i Värtan är gammal och därför inte kan köras på maximal effekt, det finns vissa begränsningar i utmatningen till elnätet och anläggningarna i sig förbrukar en hel del av den el de producerar. I dessa 550 MW räknas elproduktion från kolkraftverket i Värtan in, vilket är missvisande eftersom kolkraftverket ska stängas år 2021. Fram till dess blandas olivkärnor in i kolet vilket är bra då det minskar den fossila kolanvändningen men det innebär också att effekten reduceras. Detta sammantaget gjorde att leveransen av el ut på elnätet under år 2018 var maximalt cirka 485 MW, inte 550 MW. Vid ”extrema situationer”, alltså när det blir riktigt kallt, minskar Stockholm Exergi därutöver sin elproduktion för att kunna producera mer värme. Det innebär att vid dessa ”extrema situationer” är leveransen från Stockholm Exergi ännu lägre än 485 MW.

Enligt överenskommelsen som regeringen lyckats få fram har Stockholm Exergi skrivit ett avtal med Ellevio där Exergi lämnar en produktionsgaranti på 320 MW under 12 år, mot att de får hjälp med att finansiera upprustningen av tre anläggningar: det gamla biooljeeldade kraftvärmeverket i Värtan samt två gasturbiner som idag i princip är skrotningsfärdiga. Det är möjligt för Stockholm Exergi att producera lite mer än 320 MW under vissa timmar, men bara om det inte är särskilt kallt (alltså inte under ”extrema situationer”) och om alla anläggningar fungerar som de ska. Men det är ingenting som de kan garantera, och ingenting som staden kan räkna med.

Stockholm Exergi kommer de kommande åren alltså att garantera 320 MW och Svenska kraftnät har en maxkapacitet till Stockholm på 1 525 MW. Det blir totalt 1 845 MW. Miljöförvaltningen skriver på flera ställen att effektbehovet nu är säkrat för tolv år framåt. Det är ett vågat uttalande.

Enligt analyser av situationen från både Ellevio och Stockholm Exergi är det riktigt allvarligt redan under kommande vinter, och elanvändningen fortsätter att öka stadigt.

Förvaltningen skriver att användningen skulle ha varit maximalt 1 740 MW (år 2010). Det är ett tveksamt uttalande. Siffran verkar komma från beräkningar som inte tagit hänsyn till förlusterna i elnätet. Att den garanterade kapaciteten på 1 845 MW skulle räcka i tolv år eftersom ”så mycket eleffekt trots allt aldrig hittills efterfrågats” visar också att förvaltningen inte har förståelse för att det måste finnas marginal mellan möjlig tillförsel och användning. Utan marginaler blir hela systemet oerhört känsligt för störningar.

Miljöförvaltningen lyfter också arbetet med att minska effektuttaget generellt samt vid tider med hög belastning. Det är ett bra och viktigt arbete. Det är dock viktigt att komma ihåg att effekttoppen endast kan sänkas med som mest cirka 200 MW genom att flytta användning från dag till natt. Det är en viktig åtgärd, men ger en begränsad minskning av effekttoppen.

Vi håller med förvaltningen om att det långsiktiga perspektivet för effektförsörjningen behöver lösas. Flera viktiga åtgärder lyfts, bland annat att Lövstaverket byggs för både värme- och elproduktion, att verket blir klart i tid och att Svenska kraftnäts utbyggnader av elledningar blir klara i tid. Här kan staden göra mer, till exempel samordna och snabba på stadens egna processer. Andra viktiga åtgärder är att fortsätta arbeta med energieffektivisering i stadens bestånd samt att arbeta för att minimera uppvärmning med direktverkande el. Vi håller med förvaltningen om att ett bidrag skulle behövas för att fasa ut uppvärmning med direktverkande el.

Samtidigt vill vi tillbakavisa påståendet att det främst är det långsiktiga perspektivet som behöver lösas. Även på kort sikt finns stora utmaningar, även om regeringens frambringade överenskommelse är ett mycket viktigt steg på vägen.

Vår slutsats är att staden måste göra mer för att säkra effektbehovet på både kort och lång sikt. Grundproblemet till att vi hamnat i denna situation är att ingen aktör vill ta på sig ett övergripande ansvar, istället skyller olika aktörer på varandra. Vi förstår att staden inte har alla verktyg eller all rådighet över frågan. Det är ingen aktör som har. Det är därför viktigt att någon samlar aktörerna för att tillsammans

komma fram till lösningar på både kort och lång sikt, där alla aktörer är med och bidrar utifrån sina perspektiv. Att regeringen tog initiativ till detta är mycket bra. Staden borde gjort detsamma. När ett viktigt steg nu är taget av regeringen behöver staden ta vid och fortsätta detta viktiga samordningsarbete.

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag som stöds av ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L), Gunnar Caperius m.fl. (C) och Urban Emson (SD).

Reservation

Jakob Sahlin m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt gemensamma förslag.

§ 16**Vägledning om 2 kap. miljöbalken****Remiss från Naturvårdsverket, dnr NV 05835-17**

Dnr 2019-14418

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden avstyrker det remitterade förslaget till vägledning i dess nuvarande form.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner och översända förvaltningens tjänsteutlåtande till Naturvårdsverket som svar på remissen
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 4 november 2019.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 17**Analys av grön infrastruktur i mellersta Söderort**

Dnr 2018-013086

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner anmälan av rubricerad rapport.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar rapporten för kännedom till exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden och berörda stadsdelsnämnder.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 14 oktober 2019.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Jakob Sahlin m.fl. (S) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Bostadsbristen i Stockholm är fortfarande skriande och sedan den borgerliga majoriteten tillträdde har bostadsbyggandet kraftigt minskat vilket ytterligare förvärrar situationen. Bostadsbyggandet i staden måste återigen öka för att komma till rätta med situationen. En av utmaningarna som staden då står inför är att samtidigt värna och utveckla stadens gröna infrastruktur. Därför är det mycket välkommet med den här typen av stödjande dokument så att alla förvaltningar och bolag som arbetar med bostadsbyggande samtidigt kan ta hänsyn till vilken gröninfrastruktur som är nödvändig för staden och hur den kan stärkas.

En viktig aspekt i att stärka den gröna infrastrukturen är att den bidrar både till att minska stadens klimatpåverkan och samtidigt kan bidra till klimatanpassningen som också är

nödvändig. I detta perspektiv är det viktigt att garantera att klimatsatsningarna leder till så stor omställningsnytta som möjligt. I analysen föreslås att tall ska planeras på många platser bland annat för att gynna tofsmesar. Det är bra att förslaget innehåller trädplantering men för att optimera klimatnyttan och möjligheten till kolsänkor så skulle det ge 30-40 procents större effekt att istället plantera exempelvis björk eftersom det skulle ge en snabbare tillväxt per år.

Analysen av grön infrastruktur i söderort pekar också på vikten av områdesplanering. Med den helhetssyn som möjliggörs i områdesplaneringen kan staden säkerställa behov av bostäder, arbetsplatser, förskolor, skolor, idrottsplatser, parker, kultur, service och grön infrastruktur. Istället för att avsäga sig planeringsansvaret och hänvisa till privata aktörer att driva stadsutvecklingen borde staden åter ta det ansvar för helhetsperspektivet som påbörjades under föregående mandatperiod.

§ 18

Deltagande i EU-projekt nPETS

Dnr 2019-017074

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner att miljöförvaltningen deltar i projektet nPETS
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar åt förvaltningschefen att teckna nödvändiga avtal och förbindelser för deltagande i projektet

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 25 oktober 2019.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

§ 19**Klagomål om buller från Bromma flygplats vid Bromma kyrka villaområde**

Dnr 2019-8842

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden förelägger Swedavia att inom 6 månader till nämnden redovisa för Bromma kyrka villaområde:
 - A. åtgärder som syftar till att så långt möjligt minska bullerstörningarna från markbuller, med målet att nå ner till Naturvårdsverkets riktvärden för industri- och annat verksamhetsbuller utomhus dag, kväll och helg:
 - 50 dBA Leq dag (kl 06-18)
 - 45 dBA Leq kväll (kl 18-22)
 - 45 dBA Leq lör, sön och helgdag (06-18)
 - B. bullernivåer inomhus med anledning av markbuller samt, vid överskridanden, potentiella åtgärder för att nå ner till Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus: 30 dBA LAeq
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att redovisningen enligt punkt 1 ska innehålla uppgifter om bullerdämpningseffekt och kostnader (så långt möjligt beräknade, i annat fall uppskattade) samt Swedavias ställningstagande till att utföra åtgärderna (inklusive tydliga motiveringar).
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande som grund för beslutet.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 5 november 2019.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

§ 20

Upphandling av laboratorietjänster för offentlig kontroll av livsmedel och vatten

Dnr 2019-8649

Sekretess enligt 19 kap 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Sekretessbelagt av miljö- och hälsoskyddsnämnden

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att uppdra åt förvaltningschefen att genomföra en upphandling av ramavtal för laboratorietjänster för offentlig kontroll av livsmedel och vatten i enlighet med vad som framgår av förvaltningens tjänsteutlåtande.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 27 oktober 2019.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Vid protokollet

Timmie Aspelin